

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มความสามารถของคนและการพัฒนาประเทศ ซึ่งการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้รับบริการด้านการศึกษา โดยต้องจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษานั้นเป็นภาระสำคัญยิ่งของรัฐบาลที่จะต้องจัดให้ทั่วถึงและเสมอภาคสำหรับทุกคนในชาติ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดถึงชุมชนที่อยู่อาศัย เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ประเทศไทยได้พยายามสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยนโยบายผนวกรวมเพื่อนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นแห่งชาติ มีการสร้างภาษากลาง สร้างวัฒนธรรมกลางเพื่อลดความแตกต่าง สร้างความเหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ระบบการศึกษาของไทยจึงประกาศใช้หลักสูตรเชิงเดี่ยวมาโดยตลอด ซึ่งจะเป็นการเตรียมคนเข้าสู่วัฒนธรรมกระแสหลัก ได้แก่ การเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีไทยและภาษาไทย โดยเฉพาะด้านการเตรียมตัวเพื่อใช้ชีวิตในภาคเมืองมากกว่าการเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น (สุริรัช ชูชื่น, 2555) แนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ คือการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ บริบทสังคม และวัฒนธรรมที่หลากหลายของพื้นที่ด้วย เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญไทยฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2550 มาตรา 1, 4 และ 5 กล่าวถึงสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ภายใต้ราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 22 และมาตรา 23 ที่มีเนื้อหาสาระการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมอันหลากหลาย โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่จัดการศึกษาท่ามกลางความแตกต่าง

การจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีปัจจัยที่น่าสนใจคือ พหุวัฒนธรรม เนื่องจากในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายในด้านวัฒนธรรม ประกอบกับกระบวนการพัฒนาแก้ไขปัญหาขาดความร่วมมือของคนในท้องถิ่น มีการพัฒนา มุ่งเน้นในเชิงนโยบายและเน้นพัฒนาทางเศรษฐกิจ ขาดการพัฒนาเชิงสังคมที่ต้องทำคู่กัน ทำให้ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐที่ยังไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมคงอยู่และยากต่อการแก้ไข วิธีจัดการศึกษาให้เหมาะสมเพื่อความเข้าใจและความสงบสุขของสังคม การจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมศึกษาจึงเป็นอีกวิธีที่จะสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลต่างวัฒนธรรมได้

National Council for Accreditation of Teacher Education (2002) อธิบายไว้ว่า พหุวัฒนธรรมศึกษาคือการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา และ ประวัติศาสตร์ โดยใช้โครงสร้างของกลุ่มชน เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ Mitchell และ Salsbury (1999) ซึ่งอธิบายว่า การจัดการศึกษาตามแนวทาง พหุวัฒนธรรมหมายถึงการศึกษาที่มีแนวความคิดค่านิยมเชิงบวกเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ และนำสู่การปรับปรุงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน นอกจากนี้ Banks (2001) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมไว้ว่า คือรูปแบบของการจัดการศึกษา ประเภทหนึ่งที่มีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาประกอบไปด้วยนักเรียนที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมที่ ต่างกัน เช่น เชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ เพศ ชั้นทางสังคม กลุ่มภูมิภาค และกลุ่มความต้องการพิเศษ

อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความ เชื่อมโยงกับการศึกษาในท้องถิ่น ซึ่งในอดีตการจัดการศึกษาแนวเสริมสร้างลักษณะประจำชาติ ย่อมใช้ไม่ได้ผลในสังคมท้องถิ่นที่มีลักษณะวัฒนธรรมแตกต่างจากวัฒนธรรมกระแสหลัก ดังนั้น จึงมีภาพสะท้อนของการต่อต้านระบบการศึกษาจากรัฐที่เข้ามาสู่สังคมท้องถิ่น มักปรากฏว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับระดับการศึกษาของบุตรหลานน้อย เพราะเห็นว่าการศึกษา ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ปรัชญา และศาสนา นอกจากนี้พบว่ามีปัญหาการออกกลางคันสูงและอัตราการ เรียนต่อทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ผลที่ตามมาคือสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่ประชาชนได้รับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับการได้รับการศึกษาในระบบของประชาชนในท้องถิ่นอื่น (บรรจง ฟ้ารุ่งแสง, 2551) ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ดังตาราง 1

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยผลสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และประเทศไทย ปีการศึกษา 2555-2558

ระดับชั้น	ระดับ	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย
		O-NET 2555	O-NET 2556	O-NET 2557	O-NET 2558
มัธยมศึกษา	ระดับประเทศ	44.50	44.46	40.70	37.91
ปีที่ 3	ระดับ สพม. 15	43.50	43.31	39.38	36.68
มัธยมศึกษา	ระดับประเทศ	42.50	37.58	37.45	34.81
ปีที่ 6	ระดับ สพม. 15	41.50	34.47	34.42	32.25

จากตาราง 1 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) พบว่า ค่าเฉลี่ยผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 เกือบทุกรายวิชา ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นทั่วประเทศ และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15, 2559)

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ที่ต่ำลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้เห็นถึงปัญหาของการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการให้ความสำคัญกับการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง ปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรมในการจัดการศึกษา ปัญหาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอนให้ตกต่ำลงด้วย (สงวน อินทร์รักษ์, 2554) และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งแก้ไข

โดยแนวทางแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั่นคือการมุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและพัฒนาพื้นที่ โดยยึดแนวทางพระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ตลอดจนใช้หลักคุณธรรมนำความรู้ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรศาสนา เพื่อสร้างสันติสุขและเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมคือ การจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม จึงต้องมุ่งเน้นไปที่งานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานบริหารงานวิชาการจะสำเร็จลุล่วงต้องอาศัยกระบวนการบริหารงานที่ดีและการเลือกใช้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ดังนั้นเป้าหมายของคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงแตกต่างจากพื้นที่อื่นเช่นกัน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ต้องการชี้ให้เห็นคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ใช้การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเป็นตัวขับเคลื่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมและกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการและการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อทราบถึงความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้ในการสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ศึกษาแนวคิดคุณภาพการศึกษาทั่วไปของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552), สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2554), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554) และ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554)

2) ศึกษาแนวคิดคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551), กระทรวงศึกษาธิการ (2553), สถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ (2553), สุธีรัช ชูชื่น (2555), Banks (1994) และ Cortes (1996)

3) ศึกษาแนวคิดการบริหารงานวิชาการทั่วไปของ รุ่ง แก้วแดง (2544), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544; 2553), กรมวิชาการ (2545 ก; ข; ค), กระทรวงศึกษาธิการ (2546; 2549; 2551; 2556), สุนทร โคตรบรรเทา (2552), อัญชลิ ธรรมะวิสิกุล (2552) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)

4) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551), เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2554), นันทพล วิทยานนท์ (2555), อำนาจ วิทยานูวัตติ (2557) และ Banks (2001; 2002)

2. ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานวิชาการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. สูงสุดของจังหวัด ปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส และนักวิชาการด้านพหุวัฒนธรรมศึกษา จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารงาน วิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จาก 46 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จำนวน 138 คน

การศึกษาโอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการในสังคม
 พหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครูหัวหน้างานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET สูงสุดของจังหวัดปัตตานี จังหวัด
 ยะลา และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 9 คน

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพ
 การศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ
 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET สูงสุด
 ของจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 9 คน

การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาใน
 สังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ผู้บริหาร
 การศึกษา ศิษยานุเทศ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานวิชาการ ประธานคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนักวิชาการด้าน
 พหุวัฒนธรรมศึกษา จำนวน 8 คน

การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาใน
 สังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ผู้บริหาร
 การศึกษา ศิษยานุเทศ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานวิชาการ และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
 สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะกลยุทธ์ จำนวน 95 คน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบ
 แนวคิดของการวิจัย ดังนี้

1. กรอบแนวคิดด้านคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียน
 มัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของ
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 (2550), เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552),
 กระทรวงศึกษาธิการ (2553), สถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ (2553), สำนักงาน
 คณะกรรมการกฤษฎีกา (2554), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

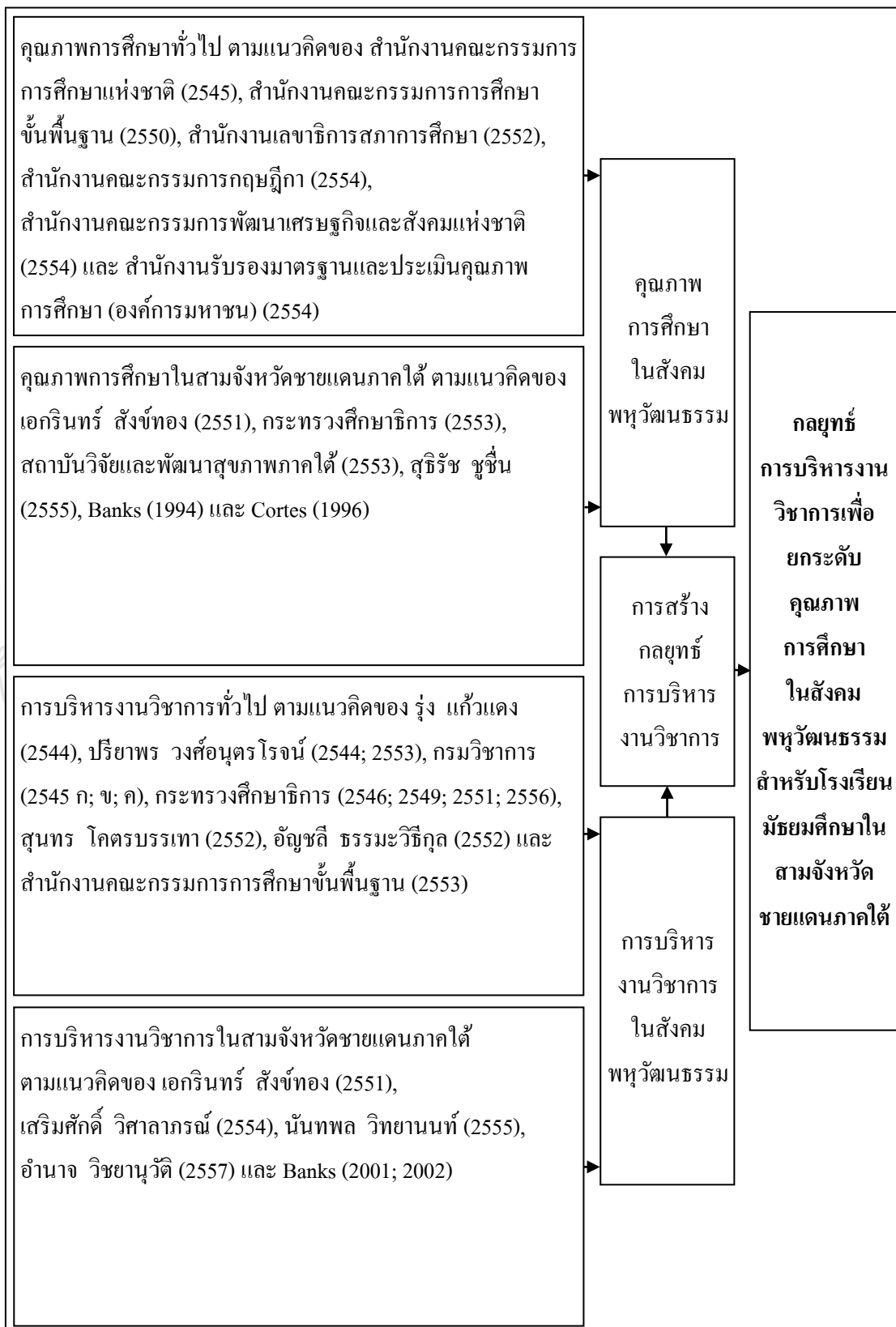
(2554), สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554), สุธีรัชชูชื่น (2555), Banks (1994) และ Cortes (1996) ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม

2. กรอบแนวคิดด้านการบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของ รุ่ง แก้วแดง (2544), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544; 2553), กรมวิชาการ (2545 ก; ข; ค), กระทรวงศึกษาธิการ (2546; 2549; 2551; 2556), เอกกรินทร์ สังข์ทอง (2551), สุนทร โคตรบรรเทา (2552), อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล (2552), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553), เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2554), นันทพล วิทยานนท์ (2555), อำนาจ วิทยานุวัตติ (2557) และ Banks (2001; 2002) ประกอบด้วย 10 งาน คือ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การวางแผนงานด้านวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม 6) การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 7) การแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 9) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม และ 10) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

3. กรอบแนวคิดด้านการสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดภาคใต้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช (2550), Wehrich และ Koontz (2005) และ Wheelen และ Hunger (2012) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกจากเกณฑ์ค่า PNI 2) การร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ SWOT Matrix และ 3) การพัฒนาและปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความเหมาะสมและนำไปปฏิบัติได้จริง

ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง สถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

การยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคม พหุวัฒนธรรมสูงขึ้น

คุณภาพการศึกษา หมายถึง ภาพรวมของผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติตามความคาดหวัง มุ่งองค์ประกอบที่สำคัญคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนตามหลักสูตร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร หมายถึง นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเป้าหมายหรือเกณฑ์ มาตรฐานของโรงเรียนและตามเกณฑ์ของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีกระบวนการคิด คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ มีความกระตือรือร้นและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และมีความสุขทางกาย ทางใจในการเรียนและการดำเนินชีวิต

ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านความ เป็นมา ความสำคัญ และความแตกต่างทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา และวัฒนธรรมของ บริบทพหุวัฒนธรรม และดำรงตนบนพื้นฐานความเป็นไทย มีความตระหนัก ขอมรับ เคารพถึง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีความรู้ลึกเชิงบวกต่อพหุวัฒนธรรม มีคุณค่าและรักศักดิ์ศรี มีความเท่าเทียม มีความเสมอภาค มีความยุติธรรม และมีเสรีภาพ มีสุนทรียภาพ ทักษะในการอยู่ ร่วมกันและทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข และมีเจตคติที่ดี มีความรู้ และทักษะพื้นฐานต่อการศึกษาต่อ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการประกอบอาชีพ

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการดำเนินกิจกรรม การบริหารงานวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ ภารกิจ และวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 62 แนวทางดำเนินการ

การบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายงาน 10 งาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ ภารกิจ และวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การวางแผนงานด้านวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม 6) การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 7) การแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 9) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม และ 10) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนในท้องถิ่นในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การเปิดโอกาสให้บุคคลและหน่วยงานในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การจัดทำรายวิชาใหม่ การปรับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหา และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

การวางแผนด้านวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การกำหนดคณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่ประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชน ผู้นำศาสนา และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้านความมั่นคง การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านวิชาการในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของโรงเรียน การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การร่วมกันจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาวิชาการ และแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการตามบริบทของโรงเรียนและชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การบูรณาการงานด้านวิชาการกับฝ่ายงานต่างๆ ของสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานด้านวิชาการในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

การจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมให้ครูเตรียมสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กันระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การสนับสนุนให้ครูบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้ การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการลดอคติ สร้างความเสมอภาค ความเท่าเทียม การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน การสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับความหลากหลายของนักเรียนในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และการนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา การบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสนใจ ความถนัด ความสามารถพิเศษของนักเรียน และวัฒนธรรมประเพณี การพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัดของนักเรียน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัดของนักเรียน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้

ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในบริบทสังคม พหุวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่นักเรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องข่ายผู้ปกครอง และ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมศึกษา การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัด กิจกรรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่นักเรียนหรือประชาชนที่ สนใจ และการนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา

การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคม พหุวัฒนธรรม หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน การกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนให้ สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผลและประเมินผลใน แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคม พหุวัฒนธรรม การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลเพื่อสนองตอบผลการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การควบคุม กำกับ ดูแล ติดตามการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อ ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง และการเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ จากสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการอื่นให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

การแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การจัดระบบการดำเนินการ แนะแนววิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน บริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม โดยความ ร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้าน การแนะแนวในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมกับสถานศึกษาอื่นและเครือข่ายการแนะแนว และ การติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทสังคม พหุวัฒนธรรม

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาในสังคม พหุวัฒนธรรม หมายถึง การจัดโครงสร้างองค์กรให้รองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โดยมีผู้แทนจากชุมชนและผู้นำศาสนา การกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษาและ สมศ. ซึ่งสอดคล้องกับ

บริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพ การศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การตรวจเยี่ยมภายในและควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติงานตามแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เขตพื้นที่การศึกษา สมศ. และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาภายในให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา เลือกระบบมีปัญญาและวิทยาการต่างๆ รวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนด้านวิชาการในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองและชุมชน การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนางานวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้และการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การกำหนดแผนการพัฒนาคู่มือ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การควบคุม ดูแล และกำกับให้มีการดำเนินงานได้ตามแผนที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การส่งเสริมให้ครู จัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนางานวิชาการให้เพียงพอ หลากหลาย และสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม